Śrī Kṛṣṇa Kathāmṛta Bindu

A Gopal Jiu Kiadó kéthetente megjelenő mini e-magazinja

132. szám | *Kāmikā Ekādaśī* | 2026. augusztus 9.

1 Śrīla Gaurīdāsa Paṇḍita
Ő Isteni Kegyelme A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda
2 Gaurīdāsa Paṇḍita Tettei
Śrīla Narahari Cakravartī: Bhakti-ratnākara – részlet
4 Gaurīdāsa Paṇḍita Dicsősége
Dīna Hīna Kṛṣṇadāsa
Illatos Nektár
Śrīla Dvaipāyana Vyāsadeva: Śrīmad-Bhāgavatam – részlet

Śrīla Gaurīdāsa Paṇḍita

Ő Isteni Kegyelme
A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda

gaurīdāsa paṇḍita yāṅra premoddaṇḍa-bhakti
kṛṣṇa-premā dite, nite, dhare mahāśakti

Gaurīdāsa Paṇḍita, az istenszeretetben végzett legemelkedettebb odaadó szolgálat megtestesülése rendelkezett a legnagyobb hatalommal ahhoz, hogy megkapja és átadja ezt a szeretetet.

Magyarázat

Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura az *Anubhāṣyában* így ír: „Azt mondják, hogy Gaurīdāsa Paṇḍitát Kṛṣṇadāsa király, Harihoḍa fia támogatta. A Muḍāgāchā vasútállomástól néhány kilométerre lévő Śāligrāma faluban lakott, később pedig Ambikā-kālanāba költözött. A *Gaura-gaṇoddeśa-dīpikā* (128. vers) kijelenti, hogy korábban ő volt Subala, Kṛṣṇa és Balarāma egyik tehénpásztorfiú barátja Vṛndāvanában. Gaurīdāsa Paṇḍita Sūryadāsa Sarakhela öccse volt, s az ő engedélyével költözött a Gangesz partjára, ahol Ambikā-kālanā városában telepedett le. Gaurīdāsa Paṇḍita néhány leszármazottjának neve a következő: Śrī Nṛsiṁha-caitanya, (2) Kṛṣṇadāsa, (3) Viṣṇudāsa, (4) Baḍa Balarāma dāsa, (5) Govinda, (6) Raghunātha, (7) Baḍu Gaṅgādāsa, (8) Āuliyā Gaṅgārāma, (9) Yādavācārya, (10) Hṛdaya-caitanya, (11) Cānda Hāladāra, (12) Maheśa Paṇḍita, (13) Mukuṭa Rāya, (14) Bhātuyā Gaṅgārāma, (15) Āuliyā Caitanya, (16) Kāliyā Kṛṣṇadāsa, (17) Pātuyā Gopāla, (18) Baḍa Jagannātha, (19) Nityānanda, (20) Bhāvi, (21) Jagadīśa, (22) Rāiyā Kṛṣṇadāsa és (22.5) Annapūrṇā. Gaurīdāsa Paṇḍita legidősebb fiát nagy Balarāmának, a legfiatalabbat pedig Raghunāthának nevezték. Raghunātha fiai Maheśa Paṇḍita és Govinda voltak. Gaurīdāsa Paṇḍita lányát Annapūrṇānak hívták.

Ambikā-kālanā falu, amely éppen Śāntipurával szemben fekszik a Gangesz túloldalán, a keleti vasútvonal Kālanā-korṭa vasútállomásától két mérföldre keletre van. Ambikā-kālanāban található egy templom, melyet Burdwan zamindarja épített. Ez előtt a templom előtt áll egy nagy tamariszkfa amiről azt mondják, hogy Gaurīdāsa Paṇḍita és az Úr Caitanya Mahāprabhu e fa alatt találkoztak. A helyet, ahol a templom áll, Ambikānak nevezik, és mivel Kālanā területén helyezkedik el, a falut Ambikā-kālanānak hívják. Azt mondják, hogy az a *Bhagavad-gītā*, amelyet Śrī Caitanya Mahāprabhu saját kezűleg írt, még ma is megvan ebben a templomban. ❁

– A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda: *Śrī Caitanya-caritāmṛta Ādi-līlā* 11. fejezet, 26. vers és magyarázat

Śrīla Gaurīdāsa Paṇḍita Tettei

Śrīla Narahari Cakravartī:
Bhakti-ratnākara – részlet

Ki tudná leírni Śrī Śrī Gaura Nitāi *mūrti* kedvteléseit, Akiket Gauridās Paṇḍita szolgált? Gauridāsa az egész világon híres volt, mivel az Urat megkötözte a szeretetével. Subal, akinek dicsőséges tulajdonságairól tanult személyek énekeltek, a leggyönyörűbb. A *Bhakti-rasāmṛta-sindhu* (3. hullám, 3. fejezet, 46. vers) így ír:

tanu-ruci-vijita-hiraṇyaṁ hari-dayitaṁ hāriṇaṁ harid-vasanam
subalaṁ kuvalaya-nayanaṁ naya-nandita-bāndhavaṁ vande

Subalt imádom, aki nagyon kedves Harinak. Ragyogó teste még az arany fényét is felülmúlja. Mennyei nyakláncot és sárga színű ruhát visel. Szemei a kék lótuszhoz hasonlítanak, viselkedése pedig nagy örömet szerez barátjának, Kṛṣṇának.

gāḍhānurāga-bharato virahasya bhītyā
svapne'pi gokula-vidhor na jahāti hastam
yo rādhikā-praṇaya-nirjhara-sikta-cetā-
staṁ prema-vihvala-tanuṁ subalaṁ namāmi

Leborulok Subal előtt, aki az eksztatikus szeretet megtestesülése. Mély szeretete és ragaszkodása olyan nagy, hogy az elválástól való félelmében még álmaiban sem engedi el Gokulacandra Kṛṣṇa kezét. Elméje mindig Rādhā eksztatikus szeretetének áramlatába merül.

pratyāvartayati prasādya lalanāṁ krīḍā-kali-prasthitāṁ
śayyāṁ kuñja-gṛhe karoty agha-bhidaḥ kandarpa-līlocitām
svinnaṁ bījayati priyā hṛdi parisrastāṅgam uccair amuṁ
kva śrīmān adhikāritāṁ na subalaḥ sevā-vidhau vindati

Létezik-e olyan Śrī Kṛṣṇának végzett szolgálat, amelybe Subalnak ne lenne joga belépni? Még azt a hölgyet is képes volt visszahozni, aki összeveszett a kedvesével, és elhagyta őt. A *kuñjákban* zajló szerelmi kedvtelések során megfelelő fekhelyet készített Śrī Kṛṣṇa számára. Legyezte a fáradt és verejtékező Kṛṣṇát, Aki eközben kedvese keblén nyugtatta fejét.

śrī subala gaurīdāsa – vidita sarvatra
abhinna-caitanya nityānanda-priyapātra

Köztudott volt, hogy Gauridās nem más volt, mint maga Subal, és hogy Śrī Kṛṣṇa és Nityānanda kedvenc társa volt.

Ezt az állítást Śrīla Kavi Karṇapūra *Gaura-gaṇoddeśa-dīpikā* című művében (128. vers) megerősíti: *subalo yāḥ priya-śreṣṭha sa gaurī-dāsa-paṇḍita* – Kṛṣṇa legkedvesebb barátja, Subala, Mahāprabhu kedvteléseiben Gaurīdāsa Paṇḍitként jelent meg.

Sūryadāsa Sarkhel egy tudós és széles látókörű ember volt [az Úr Nityānanda két felesége, Vasudhā és Jāhnavā az ő leányai voltak], akinek a testvére Gaurīdāsa Paṇḍit volt. Śāligrāmában éltek, de miután megkapta bátyja engedélyét, Gaurīdāsa Ambikában telepedett le, a Gaṅgā partján.

Gaurīdāsa mindig visszavonultan élt. Az Úr nagyon jól ismerte a szívét. Egy napon Śrī Caitanya Śāntipurból átkelve a Gaṅgān Ambikába ment. Így szólt a Paṇḍitához: „Śāntipurban jártam, és onnan csónakkal Harinadi faluba mentem. Úgy keltem át a Gaṅgān, hogy Én eveztem. Ez az az evező, vedd el, neked adom! Ezzel az evezővel az emberiség átkelhet ennek az anyagi világnak az óceánján!" Majd miután az Úr így beszélt, átölelte Gaurīdāsa Paṇḍitot. Később aztán Magával vitte Nāḍiyába, és csodálatos tettekben foglalta le.

Ki értheti meg Śrī Gauracandra tervét? A Paṇḍitának adott egy a saját kezével írt *Bhagavad-gītāt*. Néhány nap múlva a Paṇḍita visszatért Ambikába, ahol aztán rendszeresen olvasta az Úrtól kapott Gītāt. Már az is rendkívüli örömmel töltötte el, hogy láthatta az Úr kézírását a kéziratban. Az Ambikába érkező szerencsés látogatók még ma is megkaphatják a Prabhu saját kezűleg írt Gītā kéziratának és az evezőnek a *darśanáját*.

Ki tudná leírni a Paṇḍita dicsőségét? Kṛṣṇa Caitanya és Nityānanda voltak az élete és lelke. Állandóan Nitāi és Caitanya dicsőségéről énekelt, és semmi mást nem ismert, csak az Ő lótuszlábukat. Nitāi és Caitanya voltak számára a legkedvesebbek. Ki értheti meg teljes odaadását?

Az Úr látványa mérhetetlen örömmel töltötte el, egyetlen pillanatnyi távolléte pedig mélységes bánatba taszította. Az Úr Gaurahari – mivel ismerte *bhaktája* szívét – egyszer azt mondta neki, hogy hozzon egy neem fát Navadvīpból, és faragjon belőle Gaura–Nityānanda *mūrtikat*. Biztosította Gaurīdāsát, hogy nem lesz nehéz kifaragni Őket, és minden vágya teljesülni fog. A Paṇḍita eksztatikus örömmel, nagy gondossággal ki is faragta ezeket a *mūrtikat*. Ő, aki a *mūrtikat* elkészítette, csupán az Úr kegyének befogadója volt. A *mūrtik* az Úr közvetlen megnyilvánulásai, a készítő pedig csupán eszköz az Úr akaratának

beteljesítésében. A *mūrtik* látványától Gaurīdāsa Paṇḍitot elárasztotta az öröm, és nem tudta visszatartani könnyeit.

Magát a legszerencsésebbnek gondolva és néhány kedves társa segítséget kérve Gaurīdāsa megszervezte a *mūrtik* beiktatási szertartását. Az előírásokat követve a kedvező időpontban megfürdette és bekente a *mūrtikat*, majd a trónjukra ültette őket. A *bhakták* rendkívül boldogok voltak, amikor látták, hogy Nitāi és Caitanya *mūrtijai* megfelelően lettek beavatva. E két *mūrti* szépsége az egész világot elbűvölte, de a jelenlétük tényleges érzékelése csak Mahāprabhu követői számára volt fenntartva. Köztudott volt, hogy Gaurīdāsa szeretete kötözte meg Nitāit és Caitanyát, s a házában megtörtént kedvteléseket is mindenki ismerte.

Hogyan is írhatnám le Gaurīdāsa Paṇḍit tetteit, aki mindig a két Úr szolgálatát végezte? Nitāi és Caitanya egyszer a szeretet által vezérelve mosolyogva így szóltak Gaurīdāsához: „Ki értheti meg tetteidet, amikor még te magad sem veszed észre, hogy állandóan szeretetben és odaadásban merülsz el? Ó, Subala, barátom, emlékszel az első életedre? Emlékszel, milyen nagyszerűen szórakoztunk, amikor a teheneket a Yamunā partjára hajtottuk?" A *mūrtik* így beszélve a fekete és világos arcszínű Kṛṣṇává és Balarāmává változtak. Ebben az alakjukban kürtöt, fuvolát, pásztorbotot, pávatollat és ékszereket viseltek. Milyen gyönyörűek is voltak a tehénpásztor fiúk öltözetében! Szépségük láttán Gaurīdāsát eksztatikus öröm árasztotta el. Csak az Úr akaratából nyerte vissza eszméletét, majd mozdulatlanul nézte az oltáron álló *mūrtikat*.

Egy napon Gaurīdāsa ételt készített, és megkérte a két Urat, hogy egyenek. Az Urak hallották ugyan Gaurīdāsa kedves kérését, de anélkül, hogy az ételhez nyúltak volna, csendben maradtak. Látva két Ura viselkedését, Gaurīdāsa tréfás haraggal ezt mondta Nekik: „Ha étel nélkül is elégedettek vagytok, akkor miért kényszerítetek arra, hogy főzzek?"

Az Urak kedvesen válaszoltak, és ekkor Gaurīdāsa maradt csendben: „Gaurīdāsa, te sosem vagy elégedett, ha keveset főzöl. Az a szokásod, hogy sokfélét és nagy mennyiségben főzöl. Amikor arra kérünk, hogy ne főzz így, te soha nem hallgatsz ránk. Fáj, hogy ennyit fáradozol. Emlékezz, hogy ami a legegyszerűbben elkészíthető, Számunkra az lesz a legkedvesebb."

„Soha többé nem főzök ennyit!" — mondta Gaurīdāsa. „Mostantól csak rizst és főtt spenótot ajánlok Nektek."

Ez a kijelentés nevetésre késztette a két Urat, Akik aztán elfogyasztották a Gaurīdāsa által készített ételt. „Olyan ízletes fogásokat csináltál, hogy teljesen elégedettek vagyunk!" — mondta Nitāi és Caitanya Gaurīdāsa főztjét dicsérve, akinek a szemét határtalan öröm töltötte el azt látva, hogy a *mūrtijai* esznek.

Egy napon Gaurīdāsa Paṇḍita ékszerekkel szerette volna díszíteni a két Urat, Akik a Paṇḍita szándékát megértve különféle, ritka drágakövekkel kirakott ékszereket vettek fel. Amikor a Paṇḍita belépett a templomba, látta, hogy a trónon ülő *mūrtik* már fel vannak ékesítve, s így elárasztották az érzelmek. Amikor aztán megnyugodott, a szokásos módon felöltöztetett *mūrtikat* látta. „Ilyen ékszereket még soha nem láttam!" – gondolta Gaurīdāsa. „Fel akartam ékesíteni az Uraimat, de nem tudtam, milyen ékszereket használjak. Most már megszűnt a tudatlanságom." Miközben a Paṇḍita így elmélkedett, az Úr a következőképp szólt hozzá: „A virágokból készült ékszerek okozzák nekem a legnagyobb örömet!" A Paṇḍita ezért aztán virágékszerekkel díszítette fel Nitāit és Caitanyát. A hosszú virágfüzérek, amelyek az Úr nyakából egészen a lábáig értek, páratlan szépséget kölcsönöztek Nekik. Tréfából a Paṇḍita még egy tükröt odatett az Urak elé. Gaurīdāsa Paṇḍita odaadó szolgálata messze földön híressé vált, én viszont csak röviden ismertettem őket.

– Śrīla Kavi-karṇapūra: *Śrī Gaura-gaṇoddeśa-dīpikā*. (Ram Narayan Vidyaratna ford.) Sanskrit Pustak Bhandar. Calcutta. Bengabda 1394. Bengali.

– Śrīla Kavi-karṇapūra: *Śrī Gaura-gaṇoddeśa-dīpikā*. (Kuśakratha dāsa ford.) The Krishna Library. Culver City, 1987.

– Śrīla Narahari Cakravartī: *Śrī Bhakti-ratnākara*. Gaudiya Mission. Bagbazar, Calcutta. 1987.

– Śrīla Narahari Cakravartī: *Śrī Bhakti-ratnākara*. (Kuśakratha dāsa ford.) The Krishna Institute. Culver City

– Śrīla Raghunātha dāsa Gosvāmī: *Śrī Stavāvalī*. (Sri Ananta Das Pandit ford.) Radha Kund. 1990.

– Śrīla Rūpa Gosvāmī: *Śrī Bhakti-rasāmṛta-sindhu*. (David L. Haberman ford.) Motilal Banarsidass. Delhi. 2003.

– Śrīla Rūpa Gosvāmī: *Śrī Bhakti-rasāmṛta-sindhu*. Sri Chaitanya Saraswat Math. Kolkata. 1990.

– Śrīla Rūpa Gosvāmī: *Śrī Ujjvala-nilamaṇī*. Haridas Das, Haribol Kutir. Nabadwip. 1964.

Gaurīdāsa Paṇḍita Dicsősége

Dīna Hīna Kṛṣṇadāsa

Nem lehet teljes bizonyossággal azonosítani e dal szerzőjét, mivel számos *Gauḍīya Vaiṣṇava* költő viselte a Kṛṣṇadāsa nevet. Ez a dal a két legrégebbi és legszélesebb körben elfogadott bengáli énekeskönyvben, Śrī Jagadbandhu Bhadra *Gaura-pada-taraṅgiṇī* és Śrī Gokulananda Sen *Pada-kalpa-taru* című művében is megtalálható. A dalt mindkét könyv Dīna Hīna Kṛṣṇadāsának tulajdonítja. Sukumar Sen A History of Brajabuli Literature című művében több olyan szerzőt is ismertet, akik a Kṛṣṇadāsa nevet használták, azonban közülük csak egyetlen olyan személyt említ, aki Dīna Hīna Kṛṣṇadāsaként hivatkozott önmagára. Ez a Dīna Hīna Kṛṣṇadāsa a 18. század elején élt, és a feltételezések szerint Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura tanítványa volt.

śrī-vṛndāvana nāma ratna cintāmaṇi-dhāma
tāhe hari balarāma pāśa
subala-candra nāma chila ebe gaurīdāsa haila
ambikā-nagare yāra vāsa

Akit azelőtt Subal Candra néven ismertek, és aki Śrī Vṛndāvana drágakőként ragyogó, kívánságteljesítő lakhelyén Śrī Hari és Balarāma társaságában élt, az most Ambikā városában tartózkodik Gaurīdāsa néven.

nitāi caitanya yāra sevā kaila aṅgīkāra
cāri mūrte bhojana karilā
pūrave subala janu vaśa kaila rāma kānu
parateka ekhāne rahilā

Nitāi és Caitanya elfogadták a szolgálatát. Négy alakban fogyasztják el az általa felajánlott *bhogāt*, s Gaurīdāsa ugyanúgy irányítja Őket, ahogyan Subal egykor Rāmát és Kānut irányította.

nitāi caitanya vine āra kichu nāhi jāne
ke kahibe premera baḍāi
sākṣāte rākhila ghare hena ki karite pāre
nitāi caitanya dui bhāi

Nitāi és Caitanya kivételével nem ismer semmi mást. Ki lenne képes leírni eksztatikus szeretetének nagyságát? Közvetlenül a két testvért tartotta a házában. Mit is tehettek volna?

preme lampha jhampa yāra pulakita huhuṅkāra
kṣaṇeke rodana kṣaṇe hāsa
tāra pāda-padma-reṇu bhūṣaṇa kariyā tanu
kahe dīna hīna kṛṣṇadāsa

Aki eksztatikus szeretetben ugrál és táncol, akinek a teste libabőrös, aki hangosan felüvölt eksztázisában, s aki az egyik pillanatban sír, a következőben pedig nevet – az ilyen személy lótuszlábainak porát Kṛṣṇadāsa, a legalacsonyabbak legalacsonyabbja, teste ékességévé teszi.

– Jagadbandhu Bhadra: *Gaura-pada-taraṅgiṇī*. Sri Gauranga Press. Calcutta. 1931. Bengali.

Śrī Kṛṣṇa Kathāmṛta Bindu

Kéthetente megjelenő
ingyenes e-magazin

Kiadja: Gopal Jiu Kiadó
Sri Krishna Balarama Mandir
National Highway No. 5
IRC Village
Bhubaneswar, Odisha, India 751015
Email: katha@gopaljiu.org
Website: www.gopaljiu.org

A Gopal Jiu Kiadó a Krisna-tudatú Hívők Nemzetközi Közösségének (ISKCON) része. ISKCON Alapító-*Ācārya* Ő Isteni Kegyelme A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda

Magyar változat: Japablog

Ő Isteni Kegyelme A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda könyveiből, leveleiből és előadásaiból származó idézetek © Bhaktivedanta Book Trust.

Minden egyéb anyag, ha másként nincs feltüntetve © ISKCON Gopal Jiu Kiadó. Minden jog fenntartva. A Bindu elektronikus vagy nyomtatott módon, változatlan tartalommal történő terjesztése engedélyezett.

Illatos Nektár

Śrīla Dvaipāyana Vyāsadeva:
Śrīmad-Bhāgavatam
10. Ének, 89. fejezet, 20. vers

ity etan muni-tanayāsya-padma-gandha
pīyūṣaṁ bhava-bhaya-bhit parasya puṁsaḥ
su-ślokaṁ śravaṇa-puṭaiḥ pibaty abhīkṣṇam
pāntho 'dhva-bhramaṇa-pariśramaṁ jahāti

Így áradt ez az illatos nektár, a *Bhāgavatam*, Vyāsadeva fiának, a bölcs Śukadeva Gosvāmīnak a lótuszszájából. A Legfelsőbb Személy e csodálatos dicsőítése az anyagi lét minden félelmét eloszlatja, a vándor pedig, aki a fülein keresztül szüntelenül issza ezt a nektárt, megfeledkezik a világi élet ösvényein való bolyongás okozta fáradtságról!

– Śrīla Dvaipāyana Vyāsadeva: *Śrīmad-Bhāgavatam*. (A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda alázatos tanítványai ford.) Bhaktivedanta Book Trust. Los Angeles. 1985.